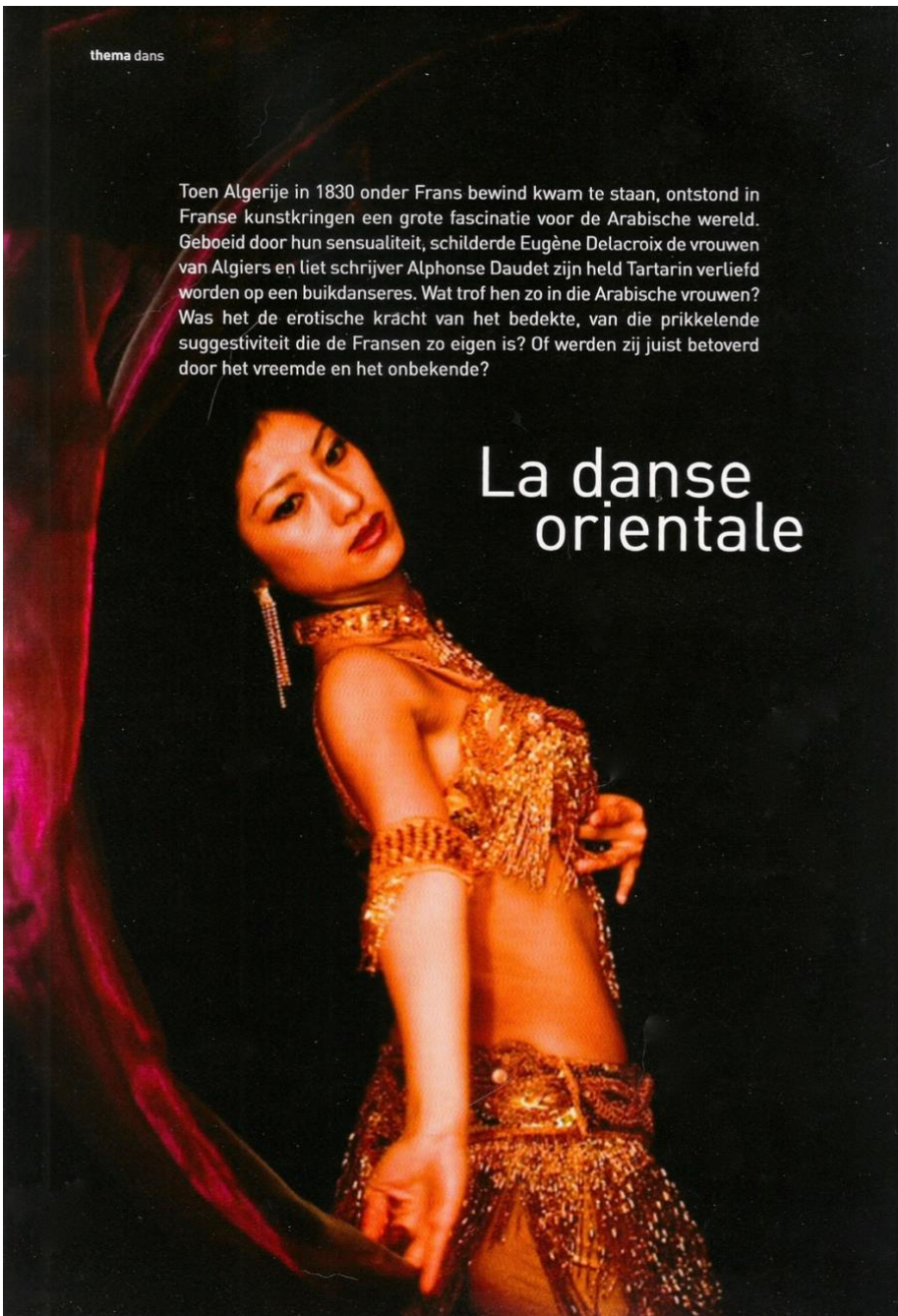

Toen Algerije in 1830 onder Frans bewind kwam te staan, ontstond in Franse kunstkringen een grote fascinatie voor de Arabische wereld. Geboeid door hun sensualiteit, schilderde Eugène Delacroix de vrouwen van Algiers en liet schrijver Alphonse Daudet zijn held Tartarin verliefd worden op een buikdanseres. Wat trof hen zo in die Arabische vrouwen? Was het de erotische kracht van het bedekte, van die prikkelende suggestiviteit die de Fransen zo eigen is? Of werden zij juist betoverd door het vreemde en het onbekende?

La danse orientale

De *danse orientale*, of *danse de ventre*, is een van de oudst bekende dansen en is zo'n vijftienduizend jaar geleden ontstaan in India. Van daaruit zouden zigeuners de dans hebben 'geëxporteerd' naar het Westen, Egypte en Noord-Afrika, waar er vervolgens allerlei nieuwe bewegingen en symbolische attributen aan werden toegevoegd. Buikdanseres Simone Broere heeft zich in de geschiedenis verdiept: 'Oorspronkelijk was het een vruchtbaarheidsdans die op bruiloften werd uitgevoerd door en voor vrouwen. Het ritueel was gericht op het baren van kinderen, wat zich uitte in veel bekkenbewegingen. Geleidelijk aan verloor de dans echter zijn betekenis en ging het amusement overheersen. De nadruk kwam steeds meer te liggen op het erotische aspect. De dans werd een middel om de schoonheid en de lichamelijke souplesse van de vrouw te verbeelden.'

Onbekende bewegingen

'Dat de oriëntaalse dans in het Westen als mysterieus en seksueel beladen wordt ervaren, komt omdat de buikdansbewegingen in onze cultuur nagenoeg onbekend zijn. Golvende slangbewegingen en krachtige staccatobeweging met het bekken of de heupen, verwijzen in de westerse beleving direct naar het verleidings- en liefdesspel. Bovendien is het een isolatiedans, waarbij de afzonderlijk delen van het lichaam los van elkaar bewegen. De dans is gericht op de ultieme vereniging van lichaam en geest, waardoor een danse-

La danse orientale als heilzame oefening

Buikdansen is niet alleen prettig om naar te kijken. Voor de uitvoerende dame zou het ook de balans tussen lichaam en geest bevorderen. De dans brengt alle vrouwelijke facetten tot uiting: zachtaardigheid, sensualiteit, ondeugendheid en fierheid. De soepelheid van het bekken en de beheersing van buik- en heupspieren versterken het zelfvertrouwen en verzoenen de vrouw met haar lichaam. Buikdansen zorgt voor een rechte rug, sterke spieren en een betere conditie. Het brengt de ademhaling onder controle en schijnt goed te zijn voor de derde chakra (tussen de navel en de wervelkolom). Door de lichaamsbewegingen die daar worden uitgeoefend, worden blokkades opgeheven en de energiebanen in balans gebracht. Daardoor kan er meer energie door de rug stromen.

res in een trance kan raken. Ook dat ervaren we als een opwindend element. Een goede danseres weet zich dan ook zó in haar dans in te leven, dat het publiek die extatische toestand als het ware zelf beleeft.'

Symboliek

Behalve haar emotie en zelfexpressie, maakt een *danseuse orientale* gebruik van attributen en symboliek. 'Bij Egyptische huwelijken houden de bruid en bruidgom bijvoorbeeld hun handen op de buik van een buikdanseres voor een vruchtbaar huwelijk,' verklaart Simone. 'Dat gebruik komt overeen met de oorspronkelijke functie van de dans. Verder was het vroeger gebruikelijk om munten naar een buikdanseres te gooien, die zij vervolgens op haar kostuum naaide. Deze muntengordel wordt nog steeds gebruikt, net als de sluier, die weer symbool staat voor geboorte en wedergeboorte. Heel vaak zie je ook lokale invloeden terug, zoals die van Marokkaanse volksdanses, waarin dagelijkse bezigheden als wassen en opmaken worden uitgebeeld.'

Franse oorsprong

Saillant detail is dat de term 'buikdansen' van Franse origine is. Hij stamt uit de tijd dat Napoleon Egypte bezet hield. Zijn soldaten, kennelijk van onberispelijk gedrag, vonden het maar niets dat de Egyptische vrouwen hun blote buik zomaar lieten golven en rollen, en spraken minzaam over een '*danse du ventre*'. De term raakte ingeburgerd en bereikte de literatuur, zoals in *Nana* van Émile Zola. Tegenwoordig is de *danse orientale* een inspiratiebron voor allerlei mengvormen: *fusion bellydance*, met invloeden uit de popwereld. Hoewel Simone Broere zich voornamelijk op de traditionele vorm richt, ziet zij dat als een positieve trend: 'De oorspronkelijke dans ontwikkelt zich nog steeds, kijk maar naar Jennifer Lopez en Shakira. Die beschouwen buikdansen als kunst. Ze geven er een hele moderne en sexy dimensie aan, zonder vulgair te worden. Het blijft een culturele dans. En dat moet ook, want dat is het altijd geweest.'

tekst Andy Arnts

foto Martine Cotton Photography